

Křtinský zpravodaj

Červen 2021/2

Vážení sousedé,

pevně věřím, že se náš život začíná díky očkování vracet do normálu. Sám mám za sebou obě dávky vakcíny Pfizer a neměl jsem po žádném očkování, žádný problém. Snad se podaří proočkovat většinu společnosti a bude lépe. Už se podařilo během dvou víkendů uspořádat malou náhradu za poutě. Přivítali jsme alespoň kolotoče. Bylo jasně vidět, jak všichni touží se aspoň nějak pobavit. O to více se začali skuteční poutníci ze všech směrů objevovat v posledních týdnech, kdy byla covidová opatření rozvolněna.

Něco ke koupališti: kompletní rekonstrukce sociálek, vybudování celého koupaliště, včetně nejmodernější technologie, nové parkoviště a další práce (oplocení, parkové úpravy, propojení vrtu, kanalizace z kempu atd.). To vše se podařilo v rekordní době osmi měsíců. V současnosti se intenzivně pracuje na zprovoznění kempu, který bude významně pomáhat rentabilitě provozu koupaliště. Stejnou velikost bazénu mají města od 4 do 7 tisíc obyvatel, tak si myslím, že pro obec naší velikosti, je více než dostatečné, ale o tom se snad přesvědčíte sami.

Všechny nás trápí stav silnice, která vede přes naši obec. V poslední době došlo k velkému posunu, díky vstřícnosti některých z vás. Dovolte, abych jmenoval rodinu Kuncových, Šebelů a Musilů, kteří souhlasí s prodejem části svých pozemků a krátkodobým zábořem, na stavbu chodníku na Kolonku. Velký dík a snad se Koloňáci, po více než 60 letech dočkají. Zbývají ještě nějaké nevyřešené majetkové vztahy. Třeba zastávka

autobusu na Kolonci ze směru od Jedovnic. Směr do Jedovnic je díky vstřícnosti Vítka Opletala vyřešen. Do podzimu se snad všechno podaří dotáhnout a budeme moci požádat o financování z evropských peněz.

Hlavním investorem je Jihomoravský kraj, my budeme hradit jen vybudování chodníků a dešťové kanalizace. Bez hotového projektu, který má alespoň platné územní rozhodnutí, nemůžeme požádat o dotaci na chodníky ze SFDI, která dosahuje 85%. Z projektu je vyjmuta opěrná zeď u Drápelů, která je v havarijním stavu, aby mohla být opravena co nejdříve. Nyní probíhá diskuse, kdo bude opravu platit. Zda JMK nebo SÚS.

Letos se začne dělat nová silnice od konce Březiny po křižovatku na Bukovinu. V současnosti se chystá výběrové řízení na zhotovitele stavby. Začínat se má s velkou pravděpodobností v polovině září a úsek od křižovatky pod Bukovinou do Křtin na jaře příštího roku. Velmi se snažím, aby se alespoň opravil nejhorší úsek silnice na Brněnské.

Věřím, že zdárně proběhnou letošní Hody a další plánované tradiční akce, na kterých se jistě všichni uvidíme. Přeji všem příjemné prožití prázdnin a dovolených a hlavně, ať jsme všichni zdraví.

Váš starosta

Malý vzkaz: „pane Kašpare, když má někdo potřebu někoho urážet přes anonymní e-mail a bez znalosti věci, působí spíše jako Kašpárek. Pokud víte jak to dělat lépe, není nic snazšího, než vystoupit z anonymity a zkusit to třeba příští rok na podzim, až budou volby.“

Křtinské hody 2021

*Dva roky uplynuly jako voda
a my bychom vás opět rádi pozvali
na tradiční Křtinské hody,
které se letos uskuteční*

14. srpna na náměstí ve Křtinách.

*Můžete se těšit na naši chasu v nových
Křtinských krojích, krásné tance,
dobré víno
a vše co k našim hodům patří.*

*V neděli 8. srpna odpoledne vás přijde
chasa osobně pozvat na hody,
s písní na rtech a vínem ve džbánu.*

Křtinská chasa

Tornádo

Křtinští zastupitelé se předběžně dohodli, že obec poskytne jiho-moravským obcím, postiženým tornádem, částku 60 tisíc Kč. Zároveň se rozhodli poskytnout individuálně ke stejnému účelu nejméně polovinu své odměny zastupitele vybrané rodině, která nám bude doporučena. Přesná částka a forma předání peněz bude předmětem nejbližšího jednání zastupitelstva.

Co tornádo umí, vyzkoušela si naše obec již před třiašedesáti lety, v roce 1958 (viz Zpravodaj 2018/2).

Jubilanti

V následujících měsících oslaví životní jubilea tito naši spoluobčané:

Červenec

Vítězslav Hošek, Vlastimil Jebáček, Stanislav Klíma,
Milan Machač, Ludmila Pražáková

Srpen

Františka Bílá, Arnošt Houšek (Santini), Jaroslav Popelka,
Ladislav Szabó, Jindra Tarnovská, Vladimír Vávra

Září

Věra Drápelová, František Gric, Karel Kocman,
Antonín Loukota, Emilie Ludvíková, Dana Ondráčková,
Antonín Pokorný, Pavla Říhová, Hana Vašíčková,
Milena Vyhnalová, Irena Vyroubalová (Santini)

Říjen

Eva Gricová, Zdeněk Gric, Marie Hrubá, Ludmila Meluzínová,
Božena Odehnalová, Pavla Pořízková.

Přejeme jim do dalších let života pevné zdraví a osobní spokojenost.

Pytlový sběr

Během léta a podzimu vyjedou obecní zřízení pro tříděný odpad
ve žlutých pytlích v těchto termínech:

7. července, 4. srpna, 1. září, 29. září, 27. října.

Děkujeme vám za spolupráci při třídění odpadu.

Něco ke koupališti

Původně jsme měli ve Křtinách dva rybníky. Oba byly vybudovány pravděpodobně v 18. století pro potřeby místních mlýnů, Horního a Dolního. Prostřední farský mlýn žádný rybník neměl, takže byl v létě často bez vody.

V těchto rybnících se naši předchůdci bez pochyby koupávali. Doba skutečných koupališť nastala však až ve dvacátém století, s rozvojem turistiky. Ke Křtinám patří už více, než sto let. Na počátku minulého století se naši předkové rádi koupávali třeba v náhonu u Dolního

mlýna (viz foto) nebo v tzv. "Koupelně" pod Uhrovým koutem, jejíž betonové zbytky byly ještě nedávno k nalezení na potoce pod Musilovým.

Tam, kde jsme zvyklí hledat koupaliště dnes, býval původně rybník, náležící k Hornímu mlýnu. Jeho plocha, zabírající kdysi celý dnešní areál koupaliště, se stále zmenšovala díky nánosům, přinášeným sem po staletí Křtinským potokem. Postupně z něj zbyla už jen špinavá louže v místě dnešního parkoviště na mlýnské hrázi, která vydržela až do konce 60. let.

V roce 1930 otevřela obec na ploše bývalého rybníka opravdové koupaliště úctyhodných rozměrů: 55 x 25 m, s hloubkou od 60 cm do 1,9 m. Počítala přitom se zájmem letních brněnských výletníků, na nichž byl provoz obce do značné míry závislý. Pozemek přitom patřil do majetku velkostatku, v té době už státního. A také se neříkalo *koupaliště*, nýbrž "*Koupelna*".

Z ekonomických důvodů byla však stavba konstrukčně poddimenzována a šetřilo se i na kvalitě betonu. V zimě nebylo vypouštěno, ale sloužilo jako kluziště. V důsledku těchto chyb se pouhých 20 let od zahájení provozu, těleso bazénu rozpadlo.

Učitel Bilíček zaznamenal v roce 1956 do obecní kroniky:

V roce 1949 dostává MNV od vyšších orgánů 50 000 Kčs. Byly opraveny studny, cesty a obecní domy. Nepodařilo se zachránit obecní koupaliště. Nebylo opravováno, začalo chátrat, šatny a ostatní majetek koupaliště byl postupně rozkraden.

Podle pamětníků přeběhl na počátku padesátých let po okraji bazénu jakýsi návštěvník a stěna směrem od silnice se zřítila do vody. Na místě někdejší pyšné prvorepublikové *Koupelny* vznikla nevábna zarostlá tůň se stojatou vodou, z níž vyčnívaly bloky drolicího se betonu a kterou rychle zabydlilo několik druhů žab a čolků.

Bylo-li dost vody v potoce, koupala se proto místní mládež alespoň v jeho korytě na louce pod Starou školou za Pokornými, případně si zašla k *Novému rybníku*, který byl po válce vybudován v zátočině *U zabitých* nebo na kole do Jedovnic, vykoupat se v Olšovci.

Obyvatelé Křtin však na Koupelnu nezapomněli. V roce 1957 se mezi podněty občanů, sbíranými k zlepšování životních podmínek v obci, objevil opakovaně požadavek na obnovu koupaliště. Ten ale vyslyšen nebyl. Prozatím jsme se museli spokojit s výstavbou márnice a srovnáním cesty na Bukovský kopec válcováním. O pět let později kronika znovu píše:

Koncem roku 1962 vyhlásil MNV anketu "Co chtějí občané v příštím roce dělat v akci Z". Většina občanů se vyslovila pro obnovu koupaliště. Místní skupina ČSM podpořila tužby závazkem, že svazáci odpracují při budování koupaliště 500 brigádnických hodin.

Ani tentokrát nebyla ještě výstavba nového koupaliště aktuální. Bylo ale jasné, že Křtiňáci se koupaliště jen tak nevzdají. Teprve o osm let později, v roce 1970, kronika konečně hlásí:

Bylo započato v červnu se stavbou koupaliště, kde pracovali dělníci cikánské národnosti nepřetržitě až do zimy a náklad za tuto dobu činil Kčs 190.318,-.

Autorem projektu byl ing. Jaroslav Šedivý, který oproti prvorepublikovému koupališti bazén zkrátil o pět metrů, ale asi o 50 cm jej prohloubil a pro nejmenší děti navrhl dva samostatné bazénky. Velkou část práce odvedli profesionálové, ale během následujících šesti let odpracovali také křtinští občané na stavbě úctyhodné množství pracovních hodin. Pochopitelně zdarma.

Kronika to dokládá zápisem z roku 1976:

Hlavním cílem počátkem roku bylo dobudování úpravny vody a dokončení úpravy terénu u koupaliště v hodnotě díla 400.000,- Kčs. Tento úkol byl splněn a dne 1. srpna bylo slavnostně předáno koupaliště do užívání našim občanům za přítomnosti zástupců závodů, ONV a místopředsedy KNV s. Kuběny. Hodnota tohoto díla činila celkem 2.000.000,- Kčs a na celé akci bylo odpracováno od r. 1969 70.000 brigádnických hodin. Stavebně technický dozor na tomto díle vykonával po dobu 3 roků s. Milan Machač, který byl ONV za splnění tohoto úkolu vyznamenán na veřejné schůzi MNV medailí "Budovatel socialistického Blanenska".

Svazáci, kteří se kdysi zavázali k odpracování 500 hodin, mezitím už dávno přestali být svazáky, nakonec ale odpracovali mnohem víc.

Slavnostní otevření koupaliště bylo naplánováno na nejteplejší období roku, na polovinu prázdnin, ale počasí příliš nevyšlo. Bylo zataženo a chladno, s teplotou kolem 15°C. Přesto, že se slavnosti zúčastnila řada významných hostů a spousta přihlížejících, odvahu zaplavat si v ledové vodě nově otevřeného koupaliště našli toho dne jen tři odvážlivci: Ivona Radová, Hana Kubešová a autor tohoto článku - první plavčíci. Tehdejší kronikář obce, dvaasedmdesátiletý Jindřich Farlík, přitom upřímně zalitoval, že si také nepřinesl z domu plavky. Mohli jsme být čtyři.

V následujícím roce přišlo určité zklamání: 24. července byla sice zaznamenána největší denní návštěvnost 435 osob a během sezony bylo prodáno 220 permanentek v celkové hodnotě 5680 Kčs, ale hospodaření koupaliště nebylo výdělečné. Roční příjem činil 25.218 Kčs, kdežto vydání téměř dvojnásobek - rovných 47.957 Kčs. Na tomto výsledku se ovšem nepříznivě podepsala blesková povodeň, která počátkem září těžce poškodila okolí koupaliště, zejména koryto potoka, jež bylo nutno z rozpočtu koupaliště za 15.000 Kčs opravit a zpevnit. Dne 24. července 1977 zaznamenala kronika ještě jednu zajímavou událost:

... naše koupaliště navštívil ten den zasloužilý umělec Vladimír Menšík s rodinou.

Správcové koupaliště i plavčíci se během let střídali. Zůstával jen strojník, kterým byl po mnoho let pan Bedřich Ludvík starší. Každoročně nastoupilo několik plavčíků z řad dospívající křtinské mládeže. Bezvadná letní brigáda.

I když provoz koupaliště nikdy nebyl pro obec výdělečný, nikdo z tehdejších účastníků "akce Z" nikdy odpracovaných hodin nelitoval. Koupaliště se stalo samozřejmou výbavou obecní infrastruktury a jeho obliba stoupala i u přespolních. Kupříkladu dne 29. července 1978 areál navštívilo přes 1200 osob. Označení *Koupelna* upadlo v zapomnění.

Později byl v zadní části areálu zřízen jednoduchý kemp, který citelně vylepšoval hospodaření koupaliště. V roce 2004 se obec rozhodla celé koupaliště dlouhodobě pronajmout. Nájemce, pan Stanislav Přikryl, který již dříve vedl na koupališti bufet, je provozoval až do předloňského roku, kdy mu vypršela poslední nájemní smlouva, kterou už neprodloužil.

Téměř padesát let provozu se na technickém stavu koupaliště muselo nutně projevit. Stěny bazénu již netěsnily, takže docházelo k velkým ztrátám vody. Obrovský objem (cca 2300 m³), který padesátimetrový bazén představoval, způsoboval nemalé potíže při zajišťování potřebného množství vody k jeho napouštění a doplňování. Rovněž ceny chemikálií, potřebných k údržbě tak velkého objemu, byly vysoké. Původně se bazén napouštěl přímo z potoka, což občas způsobovalo velká zpoždění v zahájení plného provozu a nepříznivě ovlivňovalo kvalitu vody. Série suchých let s nedostatkem vláhy a zpřísnující se hygienické požadavky, si nakonec vynutily velmi nákladné napouštění z obecního vodovodního řádu.

To vše přivedlo po skončení nájemní smlouvy v roce 2019 křtinské zastupitelstvo k radikálnímu rozhodnutí: na stejném místě byl vybudován zcela nový, moderní a menší bazén, situovaný tentokrát východozápadním směrem, o rozměrech 25x12,5 metru, s osminovým objemem vody. Dnešní stavební normy tuto velikost považují pro naši obec za dostačující. Kdyby se vám přesto zdál příliš malý, přečtěte si, prosím, ještě jednou pozorně předchozí odstaveček.

Pro zajištění dostatečného přísunu vody byla v areálu vyhloubena vrtaná studna. Výstavba koupaliště byla zahájena na podzim 2020, přesně padesát let po zahájení výstavby toho předchozího. Právě v těchto dnech byl

*Svazácká brigáda na koupališti, cca 1975:
Perry, Žízal, Jurášek.*

nový bazén uveden do provozu. Doba stavby se zkrátila z šesti let na deset měsíců a počet brigádnických hodin ze 75 tisíc na nulu. Kdyby byl i tentokrát někdo na koupališti vyhlásil "akci Z", byl bych rád na stavbě odpracoval alespoň jednu brigádnickou hodinu. Mohl bych teď s jistotou říci, že je to i moje koupaliště.

Petr Švenda, kronikář

Otevření koupaliště

Ve čtvrtek 1. července ve 12:00 hodin předala stavební firma během malé slavnosti nové koupaliště zastupitelům obce, za účasti nejvyšších představitelů Jihomoravského kraje, starostů okolních vesnic, křtinského zastupitelstva a dalších významných hostů. Současně proběhlo i vysvěcení bazénů našimi duchovními správci.

Do provozu bylo koupaliště obyvatelům Křtin odevzdáno v sobotu 3. července v 10:00. První dva dny provozu byl vstup na koupaliště s prohlídkou areálu i plaváním bezplatný.

*Vlevo: Střihání pásky ve čtvrtek 1.6. v poledne. Náměstek hejtmana JMK František Lukl, starosta Křtin František Novotný a bývalý hejtmán JMK Bohumil Šimek.
Vpravo: svěcení koupaliště. Dole: první opravdoví návštěvníci.*

Stejně, jako před půl stoletím, i tentokrát doprovázelo sobotní otevření koupaliště chladné počasí. Čerstvě napuštěná voda s teplotou kolem 19°C opět příliš nelákala ke koupání. První, kdo sebral odvahu a ponořil se do jejích vln, byl školák Adam Tichý, který dorazil s babičkou z Bukovinky. Předběhl tak křtinské kluky, protože ti byli zrovna na táboře.

Návštěvníci si prohlédli nejen bazén, ale také nově opravené technické zázemí, od bufetu až po strojovnu.

Teprve v odpoledních hodinách se počasí umoudřilo. Vysvitlo slunce a otužilců, kteří vyzkoušeli první koupání v novém bazénu, přibýlo. Sobotní oslava vyvrcholila odpoledním koncertem Královské dechové hudby u bazénu.

Předválečné koupaliště sloužilo 20 let, poválečné 45 let. Přejme tomu novému, aby nám vydrželo ještě déle. Alespoň půl století.

Redakce.

Tyto obrázky dělí půl roku. Pár rozdílů by se mezi nimi našlo.

První relax.

Nový plavčík.

Noví správčové koupaliště.

*Nová vládčyně bufetu
v náručí starého štamgasta.*

Nové koupaliště je zkrátka jednička.

Masaryk a Svatá země

Ve čtvrtek 1. července 2021 proběhla ve velkém sále Zámku Školního lesního podniku **Masarykův les** vernisáž výstavy "**Masaryk a Svatá země**". Výstava představuje soubor nedávno objevených historických fotografií, zachycujících pozapomenutou neoficiální cestu tehdejšího presidenta ČSR T. G. Masaryka do Palestiny v roce 1927. Druhou linkou příběhu, zprostředkované výstavou, je příběh kibucu Sarid, založeného židovskými osadníky z Prahy v roce 1926, kteří si tam, jako památku na starou vlast, vysadili svůj vlastní **Masarykův les**. Dnes oba **Masarykovy lesy**, náš Křtinský i ten izraelský v Saridu, rozvíjejí čilou spolupráci.

Výstavu zahájil, pan Daniel Meron, velvyslanec státu Izrael v ČR a mezi hosty byli náměstek hejtmana JMK František Lukl, poslanec PČR a bývalý hejtmán Stanislav Juránek, ředitel ŠLP Tomáš Vrška, zástupci MZLU Martin Klimánek a Valerie Vránová, zástupci kibucu Sarid Amnon Danzig a John Eisner, zástupci brněnské židovské obce Zuzana Prudilová, Jitka Králová a Tatiana Pelíšková, ředitelka Keren Kayemet LeIsrael - Židovského národního fondu, Zoša Vyoralová a další hosté. Promluvil i náš starosta František Novotný.

V rámci doprovodného programu vernisáže zahrála Eliška Švendová pod vedením Lukáše Sotoláře houslovou skladbu *Fantazie in C* Manfreda Schmitze a místní žestové trio Santini Brass Ensemble izraelskou národní hymnu *Hatikvah*, Masarykovu oblíbenou *Ach synku, synku* a finále slavné dětské opery *Brundibár* z Terezínského ghetta.

Výstava je k vidění v prostorách Zámku do 1. srpna.

Redakce

Zástupci kibucu Sarid domlouvající s naším starostou družbu.

Jeho Excelence velvyslanec státu Izrael, pan Daniel Meron (vpravo) zahájil výstavu krátkým projevem.

Besedy pro rodiče

Vzhledem k uzavření školy jsme v letošním školním roce nemohli organizovat některé naše tradiční akce jako „Den pátáka“ a „Den Předškoláka“. V tyto dny nás navštívili naši budoucí žáci (budoucí šestáci a budoucí prvňáčci) se svými rodiči, aby se seznámili s prostředím školy, seznámili se se svými budoucími spolužáky. Pro jejich rodiče jsme organizovali besedu s otázkami na školní život. Proto jsme se po otevření školy a uvolnění protiepidemiologických opatření rozhodli, že zorganizujeme náhradní besedy. Jsme totiž přesvědčeni, že žáci i rodiče, když se seznámí s novým školním prostředím, ztratí zbytečné obavy z neznámého a na začátku školního roku přijdou do již známého prostředí.

Dne 9. 6. 2021 proběhla beseda s rodiči a žáky z okolních obcí, kteří budou v novém školním roce navštěvovat 6. třídu a pokračovat tak ve svém vzdělávání na 2. stupni ZŠ. Žáci si pod vedením budoucí třídní učitelky a asistentky pedagoga prohlédli školní budovu a rodiče se při besedě dozvěděli vše, co je o škole zajímavé.

Dne 16. 6. 2021 jsme zorganizovali besedu pro rodiče budoucích prvňáčků. Na začátku besedy ředitel školy seznámil rodiče se zaměřením školy a činností školy.

Dále představil třídní učitelku a asistentku pedagoga v budoucí první třídě. Rovněž představil členy školního poradenského pracoviště, kteří pak vedli odbornou část besedy. Rodiče se dozvě-

děli, jak co nejlépe využít čas do zahájení školní docházky. Speciální pedagog rodiče seznámil, jak co nejlépe podpořit zrakové a sluchové vnímání, matematické představy, grafomotoriku, rozvoj řeči a slovní zásoby. Další důležitou oblastí, kterou rodiče mají podporovat je praceschopnost, samostatnost, sebeobsluhu, sociální a komunikační dovednosti. Speciální pedagog školy vysvětlil rodičům jak je pro úspěšnou školní docházku dítěte důležitá vzájemná spolupráce, podpora a informovanost školy a rodiny.

Jen díky ní je možné předcházet všem negativním jevům, které se mohou během školní docházky objevit. Vzájemná důvěra a otevřenost vede ke společnému cíli a tím je spokojené, šťastné dítě, které má chuť, zájem a zapálení pro objevování a poznávání nových věcí, nabývání vědomostí a dovedností.

RNDr. Petr Lukáš

Den dětí ve škole

Po dlouhé době distančního vzdělávání se žáci konečně vrátili do školy. Čekalo je procvičování a upevňování učební látky, odstraňování mezer ve vědomostech, které bohužel vzdělávání na dálku také přineslo. Nejvíce však dětem chyběli jejich spolužáci, prožívání společných zážitků a sdílení společných chvil. Proto jsme se rozhodli na podporu stmelení třídních kolektivů oslavit Den dětí 1. června 2021 společnou akcí s názvem "Vycházka za zdravím". Třídní učitelé jednotlivých tříd si společně se žáky naplánovali pobyt v přírodě, kde si zahráli různé hry, společně probrali své zážitky a také ušli několik kilometrů. Každý žák obdržel na cestu ovocný balíček s pitíčkem, který jsme zajistili jako sponzorský dar od firmy MK Fruit, čímž jim touto cestou také děkujeme. Pro žáky, ale i učitele, to byl po dlouhé době opět den, kdy všichni společně mohli prožít zajímavý školní den. Snad je to předzvěst návratu k normálnímu školnímu životu.

RNDr. Petr Lukáš

Pasování na školáky

Čtvrtek dne 17. června 2021 byl pro předškoláky slavnostním dnem. V mateřské škole proběhlo v prostorách venkovní učebny pasování dětí, které nastoupí od 1. září 2021 do základní školy, na školáky.

Slavnostní pasování proběhlo za přítomnosti pana krále - starosty městyse Křtiny, pana Františka Novotného. Děti po slavnostním přivítání musely pokleknout před krále a ten se slovy „pasuji tě na školáka“ jim položil svůj meč na rameno. Každé dítě jako vzpomínku na školku dostalo pamětní medaili z keramiky a knihu „Kobyłka Karolínka“ s věnováním od paní učitelek z MŠ. Jako překvapení pro všechny děti byla sladká odměna v místní cukrárně.

Bc. Miroslava Gregorová, vedoucí učitelka MŠ

*Po dlouhé době opět ožila venkovní oválná učebna.
Pasování mladých školáků se vydařilo.*

Týdenní projekt zaměřený na rozvoj podnikavosti žáků 9. ročníku

Naše škola je zaměřena na environmentální vzdělávání žáků, kdy se snažíme po celou dobu školní docházky vést žáky k udržitelnému rozvoji života. Proto jsme ve spolupráci s MAS Moravský kras zorganizovali pro žáky 9. ročníku týdenní projekt zaměřený na rozvoj podnikavosti žáků s názvem „Život v kostce“, který odborně vedli pracovníci školského zařízení pro environmentální vzdělávání Lipka Brno.

Projekt probíhal v termínu 14. 6. – 18. 6. 2021 v budově školy a jejím okolí. Cílem pětidenního programu byl rozvoj podnikavých kompetencí žáků tj. schopností vidět kolem sebe příležitosti a vytvářet z nich hodnoty pro ostatní. Program byl rozdělen do několika bloků (jednotlivých programů), každý z nich se potom věnoval jiné klíčové oblasti podnikavosti, jako jsou např. finanční gramotnost, udržitelný rozvoj, strategické a kritické myšlení a další „měkké kompetence“. V těchto blocích žáci zažili samostatné plánování a rozhodování, hraní rolí, simulace, práci v týmu, diskuze, kreativní aktivity apod. Věřím, že projekt jim po opuštění školy pomůže lépe se orientovat v dnešním světě a najít v něm své místo a uplatnění.

Nejlépe vystihují obsah programu úvodní slova projektu (citace):

„Ani se nenadějeme a nebudeme na konci základní školy, ale na konci střední školy. Budeme dospělí. Místo kapesného nás bude čekat skutečný plat, první kreditka a první výhodná půjčka s 5% úrokem, v létě zasloužená dovolená na splátky... Mnoho životních plánů, představ a snů. Některé naplnit dokážeme, protože budeme vytrvalí, vše si naplánujeme a taky budeme mít trochu štěstí. Mnohé sny se nám ale naplnit nepodaří. Zhroutíme se, nebo se oklepeme a budeme se dál snažit žít štěstěný život?“

RNDr. Petr Lukáš

Výuka anglického jazyka s rodilými mluvčími

V letošním školním roce jsme měli možnost v rámci projektu MAP Moravský kras spolupracovat s agenturou TLC Kids, která nám zprostředkovala profesionální rodilé mluvčí. Tohoto projektu se zúčastnili všichni žáci 2. stupně. V hodinách procvičovali učivo v rámci osnov daného předmětu a také se dozvěděli spoustu zajímavostí o zemích, ze kterých lektori pocházejí. Za účelem zefektivnění výuky byli žáci rozděleni do menších skupin, aby měli možnost jazyk řádně procvičit a zlepšit své konverzační dovednosti. Žáci si lektory oblíbili a byli tedy rádi, že i během distanční výuky mohli v lekcích pokračovat. Rodilí mluvčí zvládli s žáky konverzovat i ve ztížených podmínkách v online prostředí. Žáci byli lektory pozitivně motivováni a podporováni ve vyjadřování, postupně tak ztráceli ostych z konverzování v cizím jazyce. Žákům byla také nabídnuta možnost zúčastnit se letního kurzu doučování angličtiny, který zajišťuje agentura TLC Kids. Výuka bude probíhat ve vybraném týdnu o letních prázdninách a bude se zde procvičovat učivo letošního školního roku. Někteří z našich žáků projeví velký zájem a na tento kurz se přihlásí. Byli bychom velmi rádi, kdyby spolupráce s agenturou TLC Kids a jejich rodilými mluvčími pokračovala i v dalším školním roce.

A jak vnímali tuto formu výuky žáci 7. a 8. třídy? Posuďte sami:

„Lektori nás naučili komunikovat a zapojovat se do rozhovorů, byla to zábava. Taky nás naučili výslovnost slovíček. Bavilo nás, když mluvili o svých zážitcích v zahraničí a když mluvili o jejich zážitcích v ČR.“

„Myslíme si, že to pro nás bylo přínosné, a získali jsme spoustu zkušeností. Rozhodně by to mělo pokračovat, protože budoucnost bez znalosti angličtiny není možná.“

„Dozvídali jsme se spoustu nových věcí, poznali jsme spoustu nových lidí. Celkově bychom řekli, že práce s lektory byla výborná.“

„Bylo to dobré, protože jsme se dozvěděli i něco bližšího o Anglii nebo o Americe. Někdy jsme jim nerozuměli, ale i přesto se nám to líbilo. Procvičili jsme si dobře angličtinu. Všichni na nás udělali velmi dobrý dojem.“

„Lektoři byli milí a hodní.“

„Byli jsme rádi za takovou změnu. Myslíme si, že některým z nás se zlepšily znalosti angličtiny.“

„Hodiny byly zábavné, originální a naučné. Naučili nás komunikovat. Neměli jsme stres, protože to nebylo na známky. Jsme rádi, že jsme tuto možnost měli a doufáme, že ji budeme mít i příští rok.“

Mgr. Romana Velecká

Den prevence a předlékařské první pomoci

Dne 25. 6. 2021 proběhl na naší škole Den prevence a předlékařské první pomoci. Žáci 8. ročníku, kteří se během školního roku v hodinách přírodopisu učili o lidském těle a získávali dovednosti při poskytování první pomoci, předávali tyto získané poznatky svým mladším spolužákům

na stanovištích, improvizovaných místech poskytování předlékařské první pomoci. Zde se žáci dozvěděli a také prakticky vyzkoušeli, jak postupovat při volání Rychlé zdravotnické pomoci, jak ošetřit popálení a opaření, jak postupovat při odstranění přisátého klíštěte, jak zastavit krvácení, jak ošetřit zlomeninu, jak postupovat při úrazu elektrickým proudem, jak přenášet zraněného, jak provádět resuscitaci, jak se bránit před škodlivými chemickými látkami. Jedno stanoviště bylo věnováno škodlivým účinkům kouření, alkoholu a dalších návykových látek.

V letošním školním roce to měli žáci těžší, neboť podstatnou část roku se učili doma distančním způsobem, takže většinu dovedností poznávali pouze teoreticky. Po otevření školy jsme se soustředili právě na praktický nácvik poskytování první pomoci. Žáci 8. ročníku prokázali,

že nabyté dovednosti dokáží předat svým spolužákům a tak všichni žáci školy si před nadcházejícími prázdninami zopakovali důležité informace, které mohou vést k ochraně a záchraně lidského života. Ty nejmenší, naše prvňáčky, doprovázeli na jednotlivých pracovištích jejich patroni z 9. třídy v rámci projektu „*Můj nový kamarád*“ a společně si tak mohli užít tento projektový den.

Vzhledem k počtu žáků, kdy základní školu navštěvuje již 247 dětí, jsme se rozhodli rozšířit stanoviště první pomoci ještě o další úkoly pro žáky, aby nedocházelo k časovým prodlevám při čekání na jednotlivá stanoviště. Učitelé školy tak pro ně připravili stanoviště s fyzikálními pokusy, poznáváním přírodnin, poznávání archeologických nálezů a také sportovních úkolů na workoutovém hřišti. Tyto úkoly zpestřily žákům náš projektový den.

RNDr. Petr Lukáš

Foto: Školní archiv

SPOLKY

Procházky seniorů – jaro 2021

I my senioři jsme se po dlouhé covidové zimě chtěli scházet. Začátkem jara to šlo jen v přírodě a ještě v malých skupinách. A tak jsme vyšli alespoň na krátké vycházky do okolí.

Na první procházce jsme se šli pokochat krásou Křtin a rozkvetlého okolí od Božích muk pana děkana Prnky a také zkontrolovat jak pokračuje výstavba nového koupaliště.

Při druhé vycházce jsme se popovezli atutobusem nad Březinu a pokračovali pěšky přes Lhotky do Bukovinky. Skupina byla tentokrát nejpočetnější a cesta to byla pro některé v horku dost náročná. Ale covidové rozvolnění nám už umožnilo se občerstvit v hospůdce Rakovec.

Poslední vycházka byla už v menší skupince a cestu jsme vybrali v horku lesem z Kolonky na Dykovy školky a do Křtin. I tentokrát jsme skončili na obědě a to na zámku.

Naše vycházky byly sice krátké, ale o to více jsme si jich užili.

Marie Kleskeňová

Foto dodala: M. Kleskeňová

Sokolské cvičení rodičů s dětmi

Po vynucené pauze, způsobené pandemií, jsme v dubnu obnovili cvičení rodičů s dětmi - malí Sokolíčci. Na hřišti u ZŠ se každý týden ve čtvrtek odpoledne scházela skupinka cca 10 dětí, které se učily základům práce s míčem, fyzickou kondici tužili různými hrami a obratnost přiměřeným cvičením. Děti jsou šikovné, účast byla vysoká a pravidelná. Všem hrám pak suverénně vládne ta na Vlka a zajíce.

Děkuji tímto všem rodičům za bezvadnou spolupráci a těším se v září opět na viděnou.

Radek Brzobohatý

Foto: Petra Vojáčková

Sportovní kroužek Sokola

Pod vedením Štefana Pindáka a Laca Belanyiho jsme obnovili také sportovní kroužek dětí 1.-9. třídy ZŠ, kde jsme pravidelně hráli basketbal, fotbal a s tím související fyzická a dovednostní cvičení. Účast byla slabší, než v minulých letech (6-10 účastníků). Snad proto, že dlouhý výpadek pravidelné tělesné aktivity se přece jen na ochotě některých dětí k pohybu podepsal. Věříme proto, že od září tento sportovní kroužek rozjedeme opět v plné síle.

Radek Brzobohatý

Skaut Křtiny

Druhá polovina „skautského roku“ patřila především online činnosti. Všichni už jsme si na tento způsob zvykli a pokračovali jsme v setkávání se přes obrazovky. Některé oddíly celou dobu měly běžné schůzky, některé zkoušely vyhlašovat výzvy, do kterých se děti zapojovaly, nebo kombinovaly oboje.

Namísto skautského cestovatelského večera jsme si na tábory zavzpomínali u videoprezentace z tábora mladších, kterou vytvořil Jiří Jelínek – Jurda a také u videa z tábora starších, které sestříhal Jakub Vyhnánek – Kutil. Obě měly úspěch a shlédla je asi stovka lidí.

Na svátek svatého Jiří jsme se, jako každý rok, převlékli do skautských krojů, nebo alespoň šátků, a vyfotili jsme se. Tentokrát jsme se měli pro ozvláštňení fotit na našich oblíbených místech. Z fotek následně vznikla společná koláž.

Online jsme museli vydržet do poloviny května, kdy jsme se mohli začít opět setkávat tváří v tvář. Samozřejmě to nebylo jen tak – byly potřeba testy a respirátory, ale ani to nám nezkazilo radost z toho, že se opět vidíme naživo. Schůzky probíhaly vždy venku a většinou nám také přálo počasí. Možnosti se setkávat využili také někteří rodiče, kteří upletli svým ratolestem rohože na táborové postele.

V červenci nás čekají letní tábory, na které se už od jara připravujeme. Ty letos proběhnou u obce Zbraslavce, kousek od Kunštátu. Táborů se zúčastní celkem 74 dětí a o program a chod táborů se bude starat kolem 35 vedoucích.

Věříme, že se nám s pomocí rodičů před začátkem tábora podaří tábořiště připravit a že následné tábory proběhnou v pořádku a děti si vynahradí dlouhé hodiny, které letos musely prosedět u počítače.

Zbyněk Drápela

Zájezd STP na Vranov

Po dlouhé době restrikcí se STP MO Křtiny podařilo 17. června 2021 uskutečnit alespoň jednodenní zájezd. Naší původní představou byla prohlídka zámku ve Vranově nad Dyjí a pak projížďka lodí po Vranovské přehradě. Nakonec se nám podařilo místo zámku ve Vranově zajistit hrad Bítov. Ukázalo se, že hrad byl možná i lepší volbou. Zámek ve Vranově většina účastníků již navštívila, ale na Bítově jich bylo jen několik. Hrad se nachází také nad Vranovskou přehradou. Je vybaven stylovým nábytkem, nachází se tu velká zoologická sbírka tuzemských i cizokrajných zvířat a největší sbírka vycpaných psů na světě. Zajímavá byla i funkční hradní kuchyně.

Nádvoří hradu je osázené vzrostlými lípami a akáty, pod kterými se dalo ve velkém horku příjemně posedět a občerstvit se na zahrádce cukrárny. Po prohlídce hradu jsme odjeli na Vranov, kde jsme se u přehradní nádrže naobědvali a poté se přesunuli na loď Poseidon. Hodinová projížďka lodí v krásném počasí po přehradě byla příjemným zakončením našeho výletu.

Marie Kleskeňová

Foto dodala M. Kleskeňová

Výzva

Milí spoluobčané, pro výstavu u příležitosti letošního Dne Křtin hledáme publikace, ve kterých je naše vesnice zmíněna. Může se jednat o knihy odborné, populárně naučné i umělecké. Zájem máme i o knihy autorů, kteří jsou s Křtinami spjati. Mohli se zde narodit, bydlet, pracovat.

Pokud tedy nějakou knihu s uvedenými charakteristikami vlastníte, prosíme o krátké zapůjčení na výstavu ve Spolkovém sále v rámci Dne Křtin. Publikaci můžete donést na Úřad městysu nebo kontaktovat organizátorku výstavy Marcelu Kuchyňkovou, tel. 724 532 330.

Za zapůjčení předem děkujeme.

RŮZNÉ

Slovo pana rady - Meralka

Záhadné slovo Meralka nebo Merálka jste pravděpodobně nikdy neslyšeli. Patří k tajuplným pojmům našeho mikroregionu a dnes již jen málokdo tuší, co kdysi znamenalo. Pořádně to nevěděl ani pan soudní rada v.v., JUDr. Ferdinand Pásek, když před sedmdesáti léty, asi v roce 1951, vzpomínal na své křtinské dětství, které se odehrávalo kolem roku 1890:

Bukovina byla přiškolená do Křtin. Od bukovských chlapců spolužáků jsem slýchal jmenovat jejich studénku, zvanou Merálka, v níž prý je dobrá voda. Nevím, odkud se to vzalo a jak dlouho to již trvalo, že se této studánky použilo k projevům despektu vůči sousedům z obce Bukoviny. To se rozumí, že si to každý nesměl dovolit říci občanovi bukovskému, že je nemoudrý, protože se napil z Merálky.

Zde se nejedná o to, co se takovým způsobem mluvilo, nýbrž záleží nám na tom, co se vlastně za tím slovem, za tím pojmenováním pramene s dobrou vodou skrývá a jak slovo Meralka vzniklo. Můj názor je, že se za tím skrývá pojem Mineralky a že tedy někdy v minulosti, třeba daleké, o které žádných památek nezůstalo, o této vodě, jako vodě minerální, se vědělo.

Za studentských let jsem hledal v Bukovině Meralku, nenašel jsem ji tehdy a letos v létě (1951) jsem se lidí na ni doptával a chtěl jsem ji vidět a chtěl jsem se z Merálky napít v přesvědčení, že na stará kolena nezhloupnu. Dověděl jsem se, že Merálka, ta studénka, že je zaházená, že nad ní je louka zavřená. Bylo už k večeru a srdeční asthma mně bránilo v obtížné chůzi, proto jsem odešel s nepořízenou a sklamán. Byl bych rád tu Merálku, které zlomyslníci imputovali takovou záškodnou moc, na vlastní oči viděl a na vlastním rozumu přezkoušel.

Byl bych rád, kdyby moje domněnka se se zkušeností kryla. Mladší generace bukovská s Merálkou nemá nic společného a ti starší, nyní asi padesátníci, mají zatím starostí jiných dosti. To však nestojí ani mnoho práce, starostí, ani mnoho peněz, dá-li se voda odborně po stránce zdravotní přezkoušet. Za režimu komunistického stačilo by napsat na Okresní národní výbor, na odbor zdravotní, asi toto: "V naší obci Bukovině máme pramen vody. Lid od nepaměti nazývá ten pramen Merálka. Voda je dobrá a poněvadž máme dojem, že Merálka znamená Mineralka, žádáme o sdělení, kam máme dát k přezkoumání vodu toho pramene." Za první republiky, kdy správu okresu vedlo Okresní hejtmanství, byla by se adresovala ta žádost tam.

Pan rada věděl o čem mluví. Konec devatenáctého století probíhal ve znamení hledání léčivých pramenů a zakládání léčebných lázní. Zkušenost s léčivými vodami měl přímo v rodině, jak vysvětluje v jiném odstavečku:

Co se týče léčivé vody šaratické, také tomu bylo tak, že kmotrem její slávy byla náhoda. Sekáči, na louce pracující, se párkrát proběhli do ústraní, když se napili z pramene na louce Ondřeje Kyselky, švagra mého bratra Antonína a když se začalo mluvit, že to není voda jako jiná voda, dali ji odborně přezkoušet. Pán MUDr. Veselý, zakladatel Luhačovic, zajímal se o louku, koupil ji a s ní vodu "Šaraticu", která je léčivou vodou všeobecně známou.

Zde je třeba drobného upřesnění: MUDr. František Veselý skutečně v roce 1894 zakoupil pozemek v Šaraticích a o dva roky později tam zprovoznil stáčírnu léčivé vody, avšak Luhačovické lázně nezaložil. Jen se velmi významně zasloužil o jejich slávu: poté, co se v roce 1902 stal výkonným členem jejich správní rady, přivedl architekta Dušana Jurkoviče a prosadil přestavbu Luhačovic v moderní lázeňský komplex.

Zpět k Merálce: Pan soudní rada svou radu patrně zapomněl bukovským poradit, takže se na úřad neobrátili a Lázně Bukovina proto dodnes nevznikly. Z jeho vzpomínky vyplývá, že na konci 19. století Merálka opravdu existovala. Kde přesně vyvěrala, to se v polovině minulého století už nepodařilo zjistit ani jemu samotnému. Dnes je tedy jen malá naděje, že bychom ji dokázali objevit my. Několik indicií však přesto máme: text pana rady zmiňuje, že **"nad ní je louka zavřená"**. Pramenila tedy v lukách. To, že k ní nedošel, může znamenat, že nepramenila v bezprostřední blízkosti dědiny. A je-li pravdivá jeho teorie o původu názvu Merálka, pak stojí za zmínku, že louky nad bukovským kravínem, nazývané Cezně, obsahují u cípu lesa za Březovou alejí rozsáhlé prameniště. Oblast kolem prameniště, na okraji křtinského katastru, dodnes v mapách nese název Kyselky. Není známo, že by v těch místech nějaká kyselka, čili minerálka pramenila, ale kdo ví. Bukovský kravín míval kousek odtud po léta skládku nevábné podestýlky, která zásobovala okolí lecjakými minerály. Jenže v dobách skutečné Meralky, v dobách před 130 lety, o nichž píše pan rada, nebylo tam ještě ani skládky, ani kravína, ba ani JZD. Jen spousta luk a políček, prokvetlých četnými remízky. A možná i nenápadná studánka.

A jak je to se zhrounutím po požití Merálky? Jedním ze vzpomínaných "bukovských chlapců - spolužáků" pana soudního rady byl na konci 19. století kupříkladu otec pozdějšího dlouholetého křtinského kronikáře, RNDr., PhMr. Zdeňka Opletala, pan ThDr., Phil.Dr., MUDr. Josef Opletal. Do křtinské Staré školy v Hoře chodil se spolužáky každý den pěšky přes Kopec - v létě bez bot - a navzdory dlouhodobé konzumaci vody z Merálky úspěšně vystudoval tři vysoké školy a ne ledajaké. A takových příkladů mají v Bukovině jistě víc.

Jsou i jiná místa kolem Bukoviny, kde by mohla Merálka pramenit a třeba bukovští i vědí a nechtějí říci, abychom si náhodou nevzpomněli na dávnou škodolibost našich otců. Merálka tak dál zůstává bukovským tajemstvím.

Soudní rada Ferdinand Pásek a Petr Švenda

700 let sjednocení Křtin

V letošním roce oslavíme mimořádně kulaté výročí: **700 let vzniku Křtin v dnešním rozsahu**. Můžete namítnout, že tohle výročí už přece máme dávno za sebou a dokonce budete mít i částečnou pravdu. Nespornou výhodou Křtin je totiž fakt, že svůj vznik mohou slavit hned třikrát. Počítáme-li křtinskou historii od nejstarší dochované písemnosti, od slavné imunitní listiny papeže Řehoře IX. z roku 1237, oslavíme letos již 784 let. Vezmeme-li za bernou minci zábrdovické anály ze 17. století, které kladou vznik Křtin před rok 1210, oslavíme dokonce závratných 811 let. V čem tedy spočívají ty letošní 700. kulatiny? Co se stalo onoho roku 1321?

Situace Křtin před rokem 1321 byla následující: Samotné Křtiny, s malým románským kostelíkem, skládaly se jen z několika málo chalup kolem kostela, rozložených ve stráni pod dnešním Zámkem, mezi kostelem a habrovskou křižovatkou. Býval tam ještě nedávno skleník a dnes je na tom místě zámecký park. Jenže v našem údolí byla ještě jedna osada. Rozkládala se v protější stráni, v oblasti, zvané dnes Pustá strana a tenkrát se skládala z mlýna, stojícího přímo na dnešní habrovské křižovatce a z několika málo chalup. Hranicí byl nejspíš Křtinský potok. Jak se tato osada jmenovala, nevíme. Říkejme jí proto Hora, podle kopce, na jehož úpatí se rozkládala. Že šlo o dvě samostatné dědiny, dokládá fakt, že každá patřila úplně jinému pánu. Zatímco Křtiny patřily již celé století zábrdovickým premonstrátům, pánem v Hoře byl na počátku čtrnáctého století moravský zemský hejtman a královský podkomoří **Rajmund Bítovský z Lichtenburka**, který se však později dostal do finančních potíží a Horu musel, mimo jiné, přenechat svému příbuznému, **Jindřichu z Lipé**. Ten dosáhl v roce 1321 vrcholu svého mocenského postavení a stal se nejvyšším maršálkem království Českého.

K spojení obou vesnic v jediné Křtiny došlo právě před 700 lety, dne **1. prosince 1321**. Toho dne se maršálek rozhodl učinit něco pro spásu své duše, zatížené řadou hrdelních hříchů, nezbytných pro získání světské moci. Rozhodl se proto věnovat nově nabytou Horu křtinské faře, hospodařící hned za potokem. Z jeho pohledu se jednalo o pakatel: maličké území, zahrnující mlýn, pár chalup a kus lesa nad nimi. V portfoliu jeho obrovských majetků hrálo zcela zanedbatelnou roli. Zato pro Křtiny se jednalo o zásadní krok, který **obě části Křtin spojil v jedinou obec**.

A právě v tom spočívá mimořádná důležitost letošního sedmisetletého výročí. Správcové křtinské fary se potom za spásu maršálkovy duše nejméně šest staletí poctivě modlili, jak jim velela darovací smlouva. Dokonce ještě dlouho poté, co darovaný mlýn odnesla v červnu 1883 velká voda.

Kopci nad Pustou stranou se dodnes říkává *Kněžská hora* a dlouhé louce za lesem, na samé hranici křtinského katastru, *Farská louka*. Mlýnu se také říkalo *Farský*. O jeho osudech, jakož i o darovací listině Jindřicha z Lipé, jsme ve Zpravodaji podrobně psali již v roce 2013, v článku, nazvaném *Farský mlýn* (2013/1, str. 20-22). Zvědavé čtenáře proto odkazuji tam. Tehdy ještě listina ležela v truhle na faře. Dnes je ukryta hluboko v depozitářích Moravského zemského archivu.

Jedinou zajímavostí, kterou se v onom článku nedočtete, je informace, že po zničení mlýna byla jeho dvě velká kamenná mlýnská kola přenesena na věčnou památku k faře. Věčná památka trvala však jen třičtvrtě století. V roce 1960 se v obecní kronice objevil tento text:

U vchodu na faru byly dva mlýnské kameny. Důkaz toho, že křtinská fara měla v minulosti mlýnské právo. Při budování zdravotního střediska byly tyto kameny z nevědomosti rozbity.

Přesto, že byly Křtiny od roku 1321 jedinou obcí, obyvatelům Pusté strany byly až do zrušení roboty koncem 18. století předepisovány jiné robotní povinnosti, než ostatním obyvatelům obce. I to dokumentuje, jak hluboký příkop mezi oběma částmi dědiny představoval Křtinský potok.

Jindřich z Lipé tak zahájil dlouhou tradici slučování vesnic. Trvalo ale ještě více, než šest staletí, než si z nás vzaly příklad některé okolní dědiny: Ochoz splynula s Obcemi (dříve *Ubcemi*) 23. prosince 1947 a Březina s Prosečí 7. prosince 1950. V sedmdesátých letech proběhl pokus o další slučování i u nás ve Křtinách: nejprve s Habrůvkou a později Bukovinou a Bukovinkou. Tento pokus ale po roce 1989 neslavně skončil.

Vraťme se k našemu výročí. Dalo by se říci, že máme letos skvělou příležitost oslavit něco jako Zlatou svatbu mezi Křtinami a Pustou stranou. Nebo dokonce démantovou? Mezi dlouholetými manželi se zlatá svatba slaví po padesáti letech soužití. Kdy se slaví mezi dědinami, to jsem se nikde nedočetl, ale **700 let za pořádnou oslavu stojí**, nemyslíte?

Petr Švenda, obecní kronikář

Zubní pohotovost

Červenec

3.7.	MUDr. Jaklová Eva	Boskovice, Smetanova 24	516 454 046
4.7.	MUDr. Chatrný Martin	Boskovice, Lidická 8	734 231 260
5.7.	MDDr. Janáč Jiří	Boskovice, Lidická 10	537 021 289
6.7.	MDDr. Javorská Aneta	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 455
10.7.	MUDr. Křížová Romana	Knínice u Boskovic, 330	774 844 735
11.7.	MUDr. Žilka Vlastimil	Benešov, 19	516 467 313
17.7.	MUDr. Kupková Jarmila	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 457
18.7.	MUDr. Kraml Pavel	Boskovice, Růžové nám. 16	733 644 499
24.7.	MUDr. Jílková Stanislava	Rájec, Ol. Blažka 145	516 410 786
25.7.	MUDr. Lukeš Pavel	Boskovice, Smetanova 24	516 454 046
31.7.	MUDr. Kulhánková Emilie	Křtiny, Zdrav. středisko	516 414 291

Srpen

1.8.	MDDr. Koudelková Dagmar	Blansko, Pražská 1b	778 168 741
7.8.	MUDr. Kutlíková Tatiana	Boskovice, Růžové náměstí 2345/12	602 882 007
8.8.	MDDr. Kuželová Tereza	Boskovice, Lidická 8	731 074 479
14.8.	MUDr. Loskot Pavel	Svitávka, Hybešova 197	516 471 210
15.8.	MUDr. Kubínová Eva	Boskovice, Nemocnice Boskovice	516 491 263
21.8.	MDDr. Potůček Jiří	Blansko, Pražská 1b	516 419 538
22.8.	MDDr. Trubáčková Pavlína	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 452
28.8.	MUDr. Padalík Karel	Boskovice, Nemocnice Boskovice	516 491 263
29.8.	MUDr. Sládek Jiří	Velké Opatovice, nám. Míru 492	516 477 319

Září

4.9.	MUDr. Paulíčková Jarmila	Černá Hora, Zdrav. středisko	725 415 615
5.9.	MUDr. Paulíčková Veronika	Černá Hora, Zdrav. středisko	725 415 615
11.9.	MUDr. Pernicová Libuše	Boskovice, Růžové nám. 16	774 177 804
12.9.	MUDr. Pokorná Marie	Blansko, Gellhornova 9	516 412 422
18.9.	MUDr. Mikulášková Miroslava	Letovice, Mánesova 468/2	516 474 488
19.9.	MUDr. Roth Pavel	Ostrov, Zdrav. středisko	516 444 326
25.9.	MUDr. Řehořek Tomáš	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 453
26.9.	MUDr. Řehořek (MUDr. Řehořková)	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 453
28.9.	MUDr. Semrádová Danuše	Sloup, Zemspol, 221	516 435 203

Ríjen

2.10.	MUDr. Paděrová Miroslava	Šebetov, 117	516 465 452
3.10.	MDDr. Soldmann Martin	Lomnice, Tišnovská 80	549 450 128
9.10.	MUDr. Soldmannová Svatava	Lomnice, Tišnovská 80	549 450 128
10.10.	MUDr. Staňková Vlasta	Jedovnice, Zdrav. středisko	516 442 726
16.10.	MDDr. Stibor Jan	Lomnice, Tišnovská 80	549 450 128
17.10.	MUDr. Stojanov Milan	Blansko, B. Němcové 1222/15	605 184 479
23.10.	MUDr. Ševčík Štěpán	Svitávka, Hybešova 197	516 471 210
24.10.	MUDr. Ševčíková Bohdana	Blansko, Svitavská 1A	516 416 386
28.10.	MUDr. Ševčíková Radomíra	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454
30.10.	MDDr. Šméralová Kristýna	Boskovice, Lidická 8	731 074 479
31.10.	MUDr. Štrajtová Jana	Černá Hora, Zdrav. středisko	608 220 806

Služba probíhá v čase **8:00 - 13:00**. Mimo výše uvedenou dobu službu zajišťuje Úrazová nemocnice v Brně, Ponávka 6 (tel. 545 538 111), a to ve všední dny v čase **18:00 - 24:00**, ve svátky **8:00 - 20:00**.

Prasata

Spisovatel Jan Neruda napsal kdysi do jednoho fejetonu o domácí zabíjačce nádhernou větu: *"Líbá pácheň provívá celé vůkolí"*. Měl na mysli vůni vepřového. Moje téma je ale trochu jiné. Týče se takových těch divokých hnědých, chlupatých stvoření s hlubokým hlasem, velkýma střapatýma ušima a mohutným rypákem, obestřených pověstí nebezpečných a útočných bestií, které v létě, v zimě systematicky přeorávají louky, lesy i lesní cesty v okolí Křtin.

Pokud jste je dosud nepotkali, výsledky jejich rytí určitě ano. Já to mám do práce jen pár kroků a tak, abych nezakrňel, běru to ráno oklikou přes Dřínovou a každou chvíli tam nějaké prase potkám. Někdy jedno, jindy třeba i dvacet. Někdy hluboko v lese, jindy hned za zahradou. Posledně mi prasata rozryla cestičku za plotem tak důkladně, že ani nešla otevřít branka. Řečeno s Nerudou: *Celé vůkolí provívá* kořenitá smolná *pácheň* jejich těl.

Nevalná pověst zabíjáků je ovšem značně přehnaná. Ve skutečnosti jsou prasata velice plachá, takže je zahlédnete jen zřídka, přesto, že jsou všude kolem vás. A když už na ně narazíte, prchají před vámi určitě rychleji, než vy před nimi. Jedinou situaci, která stojí za jejich špatnou pověstí, mi s oblibou v dětství popisoval můj dědeček: na počátku minulého století chytil prý v lese pruhované selátko a byl pak rád, že se mu podařilo s běsnící bachyní vyjednávat s výšin olše. Selátko musel vrátit.

Když jsem se onehdy nějakým nedopařením ocitl uprostřed stáda osmi pruhovaných selátek já, opouštěl jsem proto bojiště po špičkách, ve spěchu a s velkým respektem. Sehnat během dvou vteřin uprostřed lesa takový strom, na který lze vyšplhat, není totiž zase taková samozřejmost. Naštěstí si mne selátka nevšimla, žádné nekviklo a bachyně, zaměstnaná rozrýváním shnilého pařezu, mne přehlédla.

Na historce mého dědečka není překvapivý ani tak fakt, že se mu podařilo, s rozčilenou bachyní v patách, vhodný strom včas nalézt a s pištícím seletem v náručí se na něj vysoukat, jako spíše fakt, že vůbec nějaké prase na počátku minulého století v lese potkal. Výskyt prasat v našich lesích má totiž podivuhodný vývoj.

Obecní kronika praví v první knize, na straně 48, mimo jiné toto: *"Podle líšeňského archivu byli na začátku středověku vybiti v okolí Brna zubr a tur, později medvěd a v 18. stol. zmizeli z našich lesů vlci, divoké kočky a kanci."*

Kronikář Bilíček byl tehdy přesvědčen, že prasata v našich lesích už od 18. století nežijí. Kdo nám tedy dnes rozrývá louky na Dřínové? Pokud pomínu pár bezohledných vandalů, kteří si na louku občas vyjedou léčit komplexy autem nebo čtyřkolkou, jsou viníkem přece jenom prasata. V osmnáctém století je vyhnal z naší přírody katastrofální stav lesů a pak ještě pár válek. Od té doby se ale mnohé změnilo a prasata se nejen vrátila, ale dokonce se nám stihla tak trochu přemnožit.

Zatímco v roce 1956 si kronikář ještě nebyl vědom jejich reálné existence, o šest let později, v roce 1962, zapsal do kroniky tuto senzační zprávu: "*V letošním roce byl střelen v našem polesí divočák.*" Byla to podobná senzace, jako kdyby ulovili třeba krokodýla.

Na další takovou zprávu jsme si pak museli počkat celé tři roky. Teprve v roce 1965 kronika hlásí: "*V prosinci byl za Farlíkovou zahradou zastřelen divočák. Vážil 55 kg.*"

Jak šel čas, prasat přibývalo. V roce 1970 bylo v našem polesí odstřeleno pět divočáků, o rok později další dva. A v roce 1973 střelili už 17 prasat. Jejich počet se začal raketově zvyšovat. V přelomovém roce 1989, jich padlo dokonce 130. Stoupající hustota *oprasení* našich lesů musela dříve nebo později skončit nějakou epidemií. Tak to má příroda zařizeno: my přemnožená prasata střílíme a moc to nepomáhá. Příroda mezi nimi po přemnožení jednoduše rozšíří nějaký virus a je to. Jako třeba africký prasečí mor v roce 2017 na Zlínsku. Ostatně, aktuální pandemie covidu není vlastně nic jiného. Jen se netýká přemnožených prasat.

Ve Křtinách se prasečí mor našťestí dosud neobjevil, takže střelená zvířata jsou alespoň jedlá. Díky tomu nakonec - při pečení - dojde i na tu Nerudovu *líbou pácheň*, zmíněnou na začátku.

V roce 2019 odstřelili prý myslivci v celé republice více, než čtvrt milionu prasat. Zda to pomohlo, uvidíte sami, sotva vstoupíte do lesa.

Petr Švenda

Vydává Komise pro informatiku Zastupitelstva městysu Křtiny, IČO: 00280429, jako periodický tisk územního samosprávného celku. Zpravodaj vyšel nákladem 300 ks. Občanům Křtin je zdarma distribuován do poštovních schránek. Svoje příspěvky a náměty zasílejte na e-mailovou adresu zpravodaj@krtiny.cz, případně doneste na ÚM Křtiny osobně. Příspěvky nejsou honorovány. Za věcnou správnost příspěvku odpovídá autor. Redakční rada si vyhrazuje právo příspěvky dle potřeby krátit, případně stylisticky upravit nebo nezveřejnit.

Šéfredaktor: Petr Švenda. Tisk: Tiskárna Brázda. Registrováno: **MK ČR E 20584.**

Uzávěrka příštího čísla je **28. října 2021.**